

af denne art. Det burde kunne gøre fremstillingen mere sober.

Advokaternes rolle:

Nu har ordningen med advokatbistand til voldtægts ofre været i kraft siden 1980, og den har, som vi frygtede, vist sig helt utilstrækkelig. Det er selvfølgelig en støtte at have en advokat ved siden af sig, men denne advokat kan kun procedere erstatningsspørgsmål og i øvrigt ikke blande sig (ad 5). Der er eksempler fra retssager, hvor den tiltalte påstår, at kvinden er kendt for at være luder og hvor tiltaltes forsvarsadvokat igennem hele retssagen gentager: »Det var min klients faste overbevisning, at han havde en aftale med en prostitueret...«. Der er sågar et eksempel på, at en forsvarsadvokat i en retssag påviste, at offerets mor for tyve år siden havde ernæret sig som prostitueret i Ålborg. Sådanne ting bringes helt klart ind i sagen for at mistænkeliggøre offeret. At gøre offeret utroværdigt og at forsøge at tilsværte hende er en vane i disse retssager.

Forsvarsadvokatens opgave er at yde sin klient den bedst mulige støtte med det formål at få ham frikendt, og kvinden står svagt; det er erkendt af alle. Det er nødvendigt, at offerets advokat kan gå aktivt ind i retssagen og tilbagevise de myter (se bilag 2. Myternes magt), som er levn fra fortiden, og det syn på kvinder, som de repræsenterer.

Arbejde med restitutionen af voldtægts ofre viser for det første, at selve voldtægten er en langt større psykisk belastning, end man i almindelighed var klar over. Eftervirkningerne er langvarige og viser sig bl.a. ved mareridt, søvnløshed, angstanfald, periodevis alkoholisme, store problemer med samliv med partner og ofte senere indlæggelse på psykiatriske hospitaler.

For det andet viser det sig, at offeret vender skylden imod sig selv, og typisk bruger hun netop de beskyldninger, som hun hørte i retssagen. Selv helt usandfærdige påstande om hendes levevis og adfærd vender hun mod sig selv, især i de mange tilfælde, hvor hendes parforhold går i stykker, eller i de mange tilfælde, hvor hun mister sit arbejde, fordi hun i lange perioder efter en voldtægt er ustabil.

Desuden er der meget lidt forståelse for, at kvinder i dødsangst »samarbejder« med voldtægtsforbryderen. Som for eksempel i den uhyggelige voldtægtssag i Karup, hvor gerningsmanden slår kvinden så hårdt i hovedet med en flaske, så der er slået hul i kraniet, samtidig med at han siger: »Du skal dø, du skal dø«. I angst for sit liv tilby-

der hun ham samleje og bliver derefter i retten udstillet som letlevende. Tiltaltes forsvarsadvokat udtaler, at det bestemt ikke er hans opfattelse, at hun ligefrem er jomfru. Alle ved fra undersøgelser fra KZ-lejre, hvordan fangerne af dødsangst samarbejdede med deres bødler, og at dette har været medvirkende til langvarige psykiske lidelser. Arbejdet med restitutionen af voldtægts ofre viser, at de ofre, der var så bange, at de ikke turde andet end samarbejde med gerningsmanden, har meget svært ved at genvinde selvrespekten.

En af de mest sejlivede myter, som offerets advokat ved en mere aktiv rolle kunne tilbagevise, er myten om de mange falske anmeldelser (se bilag 2. Falske anmeldelser).

Det har desværre ikke været muligt at få svar på spørgsmål om, hvordan forholdet mellem falske anmeldelser i voldtægtssager og falske anmeldelser i andre straffesager er. Det svar, fru Ebba Strange fik af justitsministeren, var, at der justitsministeriet bekendt ikke forelå statistisk materiale til belysning af forholdet. I samme svar oplystes det, at politidirektøren kunne fortælle, at der i København i 1976 var registreret 23 opklarede voldtægtssager, 4 falske anmeldelser og 8 sager sluttet på bevisets stilling, endvidere at der 1977 var registreret 23 opklarede voldtægtssager, 1 falsk anmeldelse og 11 sager sluttet på bevisets stilling. Falsk anmeldelse foreligger alene, når en person er blevet formelt sigtet for falsk anmeldelse til politiet. At mange, også politifolk, tror, at der er tale om falske anmeldelser i de sager, der henlægges på bevisets stilling, er at lægge trossager til grund for påstande, som meget vel kan være urigtige, samtidig med at det er en mistænkeliggørelse af voldtægts ofre på et alt for løst grundlag.

Voldtægt i ægteskabet. (Ad 6)

Voldtægt i ægteskabet er en nøjagtig lige så stor krænkelse af kvindens integritet og ret til at bestemme over sin krop. Eftervirkningerne og behandlingen af dem er lige så langvarige, dog med den forskel at offeret her hyppigere får problemer med alkoholisme. Derfor mener vi, at indtil vi får en mere rimelig skilsmisellov, må en krænkelse af så alvorlig art give ret til skilsmisse.

Vold i parforhold. (Ad 6 og 7)

At der foregår en endog ret omfattende vold i parforhold er først blevet kendt efter, at debatterne om voldtægt har taget fart (se bilag 3. Mishandlede kvinder – en skadestueundersøgelse). Myterne om kvinder udsat for hustru-/samlevervold er lige